

11 x 2, 3, 4 ... v vrsto

Vrstne hiše in dvojčki

Vrstna hiša je zanimiva kombinacija samostojne hiše in stanovanja v bloku. Kljub neposrednemu sosedskemu »stikovanju« ponuja ravno pravo intimo lastnega doma z dovolj zelenja. Med oblikovno in volumensko poenotenimi nizi hiš so urejene ulice z omejenim lokalnim prometom, zato je tu manj hrupa in onesnaženega zraka. Pred hišami so večinoma ozelenjeni vrtovi, ki v poletnem času blagodejno hladijo celotno naselje. Gradnja je zgoščena, poraba prostora racionalna, s tem pa je racionalnejša in cenejša tudi cestna in komunalna infrastruktura, kar je v iskanju trajnostnih arhitekturnih konceptov s čim manjšimi obremenitvami okolja uspešna zasnova. Vrstne hiše so primerno domovanje za socialno in generacijsko raznovrstne skupine ljudi, tako za stare kot za mlade, za manj in bolj zaposlene posameznike ali družine, ki jim resda primanjkuje časa za urejanje okolice doma, a želijo iz dnevne sobe stopiti na svojo trato, morda pridelati kakšen paradižnik in imeti ob hiši varen prostor za igro otrok in hišnih ljubljencev.

Z nostalgijo se spominjamo petdesetih, šestdesetih, sedemdesetih in tudi še osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je bilo v Sloveniji zgrajenih veliko kakovostno zasnovanih naselij vrstnih hiš, naša primestja in podeželje pa so bili v nasprotju z danes prevladujočo razpršeno gradnjo videti bolj urejena.

Opažamo, da vrstne hiše in dvojčki ponovno postajajo priljubljen tip domovanja. Z manj gosto zazidavo so tudi v očeh investitorjev in kupcev spet možna alternativa urbanim vila-blokom in razpršeni podeželski zazidavi. Opažamo tudi, da je kakovost novogradenj na trgu – verjetno tudi zato, ker končni kupec še ni znan – zelo raznolika in da je kakovostna notranja oprema na prodajnih vizualizacijah predvsem marketinški prijem.

Žal se danes le redko načrtujejo večja stanovanjska naselja, večinoma gre le za posamezne nize na manjših praznih parcelah med obstoječimi razpršenimi hišami, zato za celovito in kakovostno urbanistično zasnovo

skoraj ni prostora. Zelo malo je tudi inovativnosti v razvoju tipologije, na primer uporabe atrijev, in poskusov zasnovne tlorisa v eni (pritlični) etaži.

V izbor letošnje razstave iz tradicionalne Dessine serije 11 x ena smo uvrstili vrstne hiše in dvojčke, zgrajene med letoma 2017 in 2023, ki trajnostnim načelom sledijo pametno in celovito: oblikovno, z referencami na lokalno zgodovino ter z izborom in obdelavo materialov težijo k sozvočju in sožitju z naravo in obstoječim grajenim prostorom; z zamiki posameznih objektov in etaž razbijajo monolitne volumne in zagotavljajo intimo doma; z nadstreški in zamiki etaž ščitijo svoja pročelja pred soncem, dežjem in snegom; s fleksibilnimi tlorisnimi zasnovami se prilagajajo neznanemu končnemu kupcu.

Z razstavo sodobnih vrstnih hiš in dvojčkov spodbujamo tako stanovanjske sklade kot zasebne investitorje k razmisleku o primerni izrabi prostora in o kulturi bivanja, ki sta osnovna temelja trajnostnih konceptov. Cilj načrtovanja in gradnje novih stanovanjskih naselij mora biti ustvarjanje urejenega okolja, ki omogoča kakovostno bivanje v vseh življenjskih obdobjih.

4.

6.

1.

2.

3.

5.

10.

7.

9.

11.

8.

Izbor

1. **Soške vile, Solkan**
Ofis, 2023
2. **Vile Jasmina, Ljubljana**
Linear, 2022
3. **Vrstne hiše na Opekarski 20, Ljubljana**
Emonaprojekt, 2022
4. **Naselje Kopoševo, Ljubljana**
P PLUS arhitekti, 2021
5. **Dvojček na Barju, Ljubljana**
Jereb in Budja arhitekti, 2020
6. **A036, opečni dvojček, Ljubljana**
Arhitektura, 2020
7. **Dvojčka na robu mesta, Ljubljana**
Kombinat, 2019
8. **Vrstne hiše pod Pekrsko Gorco, Maribor**
Coinhab arhitekti, 2019
9. **Verižne hiše Celovška, Ljubljana**
Gregorc Vrhovec arhitekti in
Coinhab arhitekti, 2019
10. **Vrstne hiše Brdo, Ljubljana**
Alja Bukovec Zule, Matej Delak, 2018
11. **Terasne vrstne hiše F6, Brdo, Ljubljana**
Bevk Perović arhitekti, 2017

Kuratorke

Kristina Dešman, Maja Ivanič, Špela Kuhar,
Špela Nardoni Kovač, Vesna Perovnik,
Damjana Zaviršek Hudnik
Zgodovinski pregled
Ajda Bračič, Andraž Keršič

Lektoriranje:

Katja Paladin

Produkcija

Galerija DESSA

Oblikovanje

Ivan Ilič, 0.10 Büro

Pokrovitelji

www.dessa.si

dessa

DESSA arhitekturni center
Židovska steza 4, 1000 Ljubljana

11 x
2,3,
4 .
v vrsto

Vrstne hiše
in dvojčki

23. 10. –
14. 12. 2023

galerijadessa